

PREČO STÁLE VIDÍME OCHORENIA, PROTI KTORÝM SA OČKUJE?

Aj napriek vysokej zaočkovanosti môžeme pozorovať zvýšený výskyt niektorých ochorení. Dôvodom môže byť rastúci počet neočkovaných, ale aj zavlečenie ochorenia z turistických destinácií.

Niektoré ochorenia je možné očkovaním výrazne eliminovať, prípadne úplne vyhubiť. Napríklad v 70. rokoch minulého storočia boli očkovaním vyhubené pravé kiahne. Ďalšími kandidátmi na celosvetovú eradikáciu sú osýpky a detská obrna.

Očkovaním sa každoročne predíde 3 miliónom úmrtí detí na celom svete a 750 000 detí je vďaka vakcínam ochránených pred trvalými následkami chorôb.

JE OČKOVANIE BEZPEČNÉ?

Očkovanie je vysoko bezpečné, nemôžeme však povedať, že je úplne bez rizika. Žiadny zdravotný úkon nie je bez rizík. Riziká očkovania sú dnes dobre

známe a neustále sledované s cieľom zabezpečiť, aby prínos z očkovania vysoko prevyšoval jeho riziká. Väčšina reakcií, ktoré sa objavia po očkovaní, sú mierne. Najčastejšie sa vyskytujú tzv. lokálne reakcie – opuch a sčervenanie v mieste vpichu. Tieto reakcie sú vonkajšími prejavmi toho, že vakcína vyvoláva odpoveď imunitného systému. K závažným reakciám dochádza len veľmi zriedkavo.

Mnohé zdravotné komplikácie, ktoré sa objavia po očkovaní, s očkovaním vôbec nesúvisia. Deti sú očkované v tom istom čase, v akom sú u nich zvyčajne diagnostikované chronické ochorenia ako napríklad autizmus alebo cukrovka. Viaceré štúdie potvrdili, že očkovanie tieto ochorenia nevyvoláva - **ide o časovú, nie príčinnú súvislosť s očkovaním.**

Spojitosť očkovania s autizmom bola vyvrátená na základe vedeckých štúdií, do ktorých bolo spolu zapojených viac ako milión detí.

Viac informácií o očkovaní na:

www.ockovanieinfo.sk

www.sprievodcaockovanim.sk

www.prevencaoockovanim.sk

www.uvzs.sk

www.ecdc.europa.eu

www.who.int

**AKO
FUNGUJÚ
A ČO OBSAHUJÚ
VAKCÍNY?**

SLOVENSKÁ
ZDRAVOTNICKÁ
UNIVERZITA

AKO OČKOVANIE FUNGUJE?

Vakcíny fungujú ako tréningový program pre imunitný systém. Očkovanie pomáha imunitnému systému naučiť sa zareagovať v prípade, keby sa stretol so skutočne vážnou infekciou. Vďaka očkovaniu si obranný systém človeka akoby "nanečisto" vyskúša, ako sa má brániť.

ČO JE VO VAKCÍNE?

Hlavnou súčasťou očkovacích látok sú antigény, ktoré stimulujú imunitný systém a prídavné (adjuvantné) látky, ktoré znásobujú účinnosť - imunitnú odpoveď organizmu. Antigény a adjuvantné látky spolu tvoria **aktívne zložky vakcíny**. Súčasťou vakcín môžu byť veľmi malé množstvá ďalších látok, ktoré nestimulujú imunitný systém, sú teda **neaktívne**. Majú pomocný význam a patria tam predovšetkým antibiotiká, konzervačné látky a stabilizátory.

Hliník

Hliník je tretím najrozšírenejším prvkom v zemskej kôre a je prítomný v pôde, vode, vzduchu aj v potravinách. Malé deti bežne prijímajú hliník z materského mlieka a dojčenskej výživy. V prvých 6 mesiacoch

života bábätká príjmu zo stravy viac hliníka ako z vakcín.

Vakcína proti osýpkam, mumpsu, ružienke (MMR) neobsahuje hliník ani formaldehyd.

Štúdie ukázali, že po injekčnom podaní vakcíny sa merateľné množstvo hliníka v krvi takmer vôbec nezmení. Asi 70 % biologicky dostupného hliníka sa vylúči z tela močom počas prvých 24 hodín po očkovaní.

Formaldehyd

Formaldehyd tiež bežne prijímame v potravinách.

Hruška obsahuje 600-násobne viac formaldehydu ako vakcína.

Vakcíny obsahujú asi iba jednu desatinu množstva formaldehydu, ktorý sa normálne nachádza v krvnom obehu dvojmesačného dieťaťa. Množstvo formaldehydu v jednotlivých vakcínach nepresahuje 0,1 mg.

Ortuť (tiomersal, etylortuť)

Tiomersal/etylortuť je dezinfekčná látka s obsahom ortuti, ktorá zabraňuje kontaminácii vakcíny. Túto formu ortuti dokáže organizmus odbúrať v priebehu niekoľkých dní.

Na Slovensku sa vakcíny s obsahom tiomersalu v povinnom očkovaní nepoužívajú od roku 2008.

Obavy z toho, že tiomersal je príčinou rastúceho počtu detí s autizmom, sa nepotvrdili. Výskyt autizmu rástol aj po tom, ako bol tiomersal z vakcín odstránený.

PRE KOHO JE OČKOVANIE PRÍNOSOM?

★ Očkovanie v prvom rade **chráni človeka** pred ochorením a jeho komplikáciami. Existujú aj vakcíny, ktoré chránia pred chronickými ochoreniami, akými je napríklad rakovina.

★ Očkovanie je prínosom aj pre **celú spoločnosť**. Ak je v populácii dostatočne veľký podiel očkovaných, dochádza k nepriamej ochrane tých, ktorí sú voči infekcii stále vnímaví. Ide hlavne o deti, ktoré sú príliš malé na to, aby boli očkované, pacientov s oslabenou imunitou, ľudí, ktorí nemôžu byť očkovaní pre svoj zdravotný stav a pod.

Kolektívna imunita je efekt nepriamej ochrany, ktorú vieme dosiahnuť zaočkovaním väčšiny osôb v populácii.